

Instituut voor de nationale rekeningen

Nationale rekeningen

Deel 1 – Raming van de jaarlijkse aggregaten 2013

Inhoud van de publicatie

De nationale rekeningen van België worden opgesteld volgens de definities van het Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen (ESR 1995).

Een eerste raming van de nationale rekeningen, grotendeels opgesteld op basis van de kwartaalrekeningen, verschijnt in april van het jaar dat volgt op het beschouwde jaar. De publicatie omvat de ontwikkeling van de belangrijkste jaaraggregaten van de nationale economie, gemeten in brutotermen. Ze bestaat uit twee hoofdstukken: het eerste geeft een korte synthese van de resultaten; in het tweede hoofdstuk zijn de verschillende statistische tabellen opgenomen (verdeling van het bruto binnenlands product volgens de invalshoeken toegevoegde waarde, bestedingen en inkomens; besparingen en vorderingensaldo van de nationale economie; werkzame personen en beloning van werknemers).

De rekeningen zijn opgesteld op basis van de op 22 april 2014 beschikbare gegevens, behalve de gegevens met betrekking tot de overheidsrekeningen, die op 17 april 2014 werden afgesloten.

Deze versie van de rekeningen slaat op het jaar 2013 en werd afgesloten eind april 2014. Zij integreert de recentste cijfers van de overheidsrekeningen die op 17 april 2014 werden gepubliceerd. Vandaar dat de rekeningen in deze editie kunnen afwijken van de jaarlijkse gedetailleerde rekeningen die in september vorig jaar werden uitgebracht.

© Instituut voor de nationale rekeningen
Nationale Bank van België, Brussel

Alle rechten voorbehouden.
De volledige of gedeeltelijke verveelvoudiging van deze brochure voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits bronvermelding.

ISSN1784--2522(print)
ISSN1784--2530(online)

Woord vooraf

Deze publicatie bevat de eerste ramingen van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) met betrekking tot de voornaamste aggregaten van de nationale rekeningen voor het jaar 2013. De resultaten berusten grotendeels op de gegevens uit de nationale kwartaalrekeningen.

Het INR werkt ondertussen verder aan de invoering van de methodologie volgens het Europees Stelsel van Rekeningen ESR2010, dat op 13 maart 2013 door het Europees Parlement werd gestemd. Die methodologie komt, per 1 september 2014, ter vervanging van het huidige ESR 1995. Dat betekent dat elke publicatie van de nationale en regionale rekeningen evenals onderdelen ervan zoals bijvoorbeeld de overheidsrekeningen (en de notificatie voor de procedure van de buitensporige tekorten) vanaf september 2014 volgens het ESR2010 zal verlopen.

De voorzitter van de Raad van Bestuur van het
Instituut voor de Nationale Rekeningen

Jean-Marc Delporte

Brussel, april 2014.

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Ô[{ { ^} œœ	7
Tabellen	
1 Oorsprong van het binnenlands product: bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak	14
1.1 Ramingen tegen lopende prijzen	14
1.2 Ramingen in kettingeuro's (referentiejaar 2011)	14
1.3 Bijdragen tot de volumeverandering van het BBP t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar	15
2 Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategorieën	16
2.1 Ramingen tegen lopende prijzen	16
2.2 Ramingen in kettingeuro's (referentiejaar 2011)	16
2.3 Bijdragen tot de volumeverandering van het BBP t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar	17
3 Verdeling van het binnenlands product: belangrijkste inkomenscategorieën, ramingen tegen lopende prijzen	18
4 Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingenoverschot of -tekort, ramingen tegen lopende prijzen	18
5 Arbeidsmarktstatistieken	19
5.1 Verdeling van de beloning van werknemers per bedrijfstak	19
5.2 Nationale werkgelegenheid: aantal zelfstandigen en werknemers	19
5.3 Binnenlandse werkgelegenheid: verdeling van het aantal werkzame personen per bedrijfstak	19
5.4 Arbeidsvolume per bedrijfstak: werknemers	20
Publicaties van het INR en contactpersonen	21
Algemene opmerkingen	25
Conventionele tekens	27
Lijst van afkortingen	29

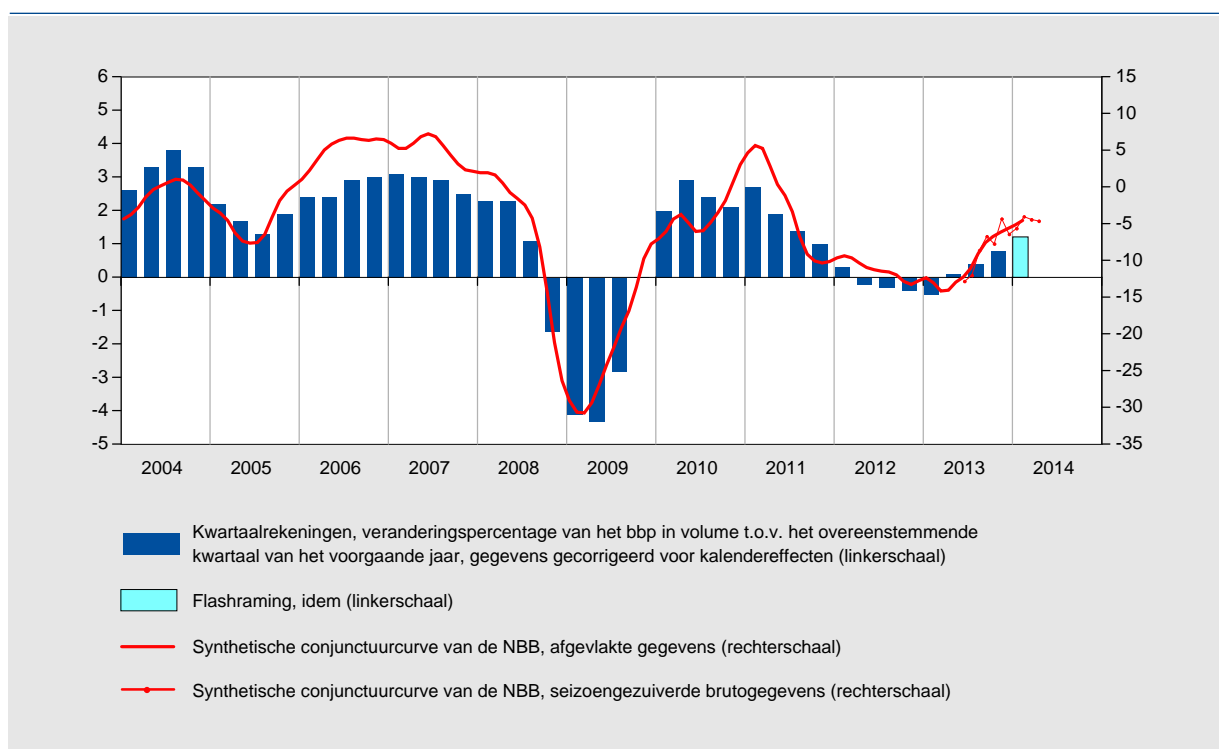
Commentaar

1. Algemene ontwikkeling van de economische activiteit in 2013

De geleidelijke vertraging van de bedrijvigheid die in het tweede kwartaal van 2011 een aanvang nam en in 2012 een vervolg kende, buigt zich in het tweede kwartaal van 2013 om. In het eerste kwartaal van 2013 was de jaar op jaar groei nog negatief ten belope van -0,5 %. Daarna vertoonde de economische activiteit een positieve evolutie, met een groei, jaar op jaar, van 0,1 % in het tweede kwartaal, 0,4 % in het derde kwartaal en 0,8 % in het vierde kwartaal van 2013.

Over heel 2013 nam het bruto binnenlands product (bbp) naar volume met 0,2 % toe, na een daling met 0,1 % in 2012.

GRAFIEK 1 BBP EN CONJUNCTUURVERLOOP

Bron: INR.

2. Oorsprong van het binnenlands product: uitsplitsing van de toegevoegde waarde

TABEL 1 OORSPRONG VAN HET BINNENLANDS PRODUCT
(brutogegevens in volume, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	<i>p.m.</i> 2012	<i>p.m.</i> 2013
								Vwd ¹	Vwd ¹
Landbouw, bosbouw, visserij	-1,2	3,9	-0,1	4,3	-1,9	2,3	1,6	2,3	1,6
Industrie	3,3	-0,1	-9,7	5,1	-1,2	-2,4	-1,1	-2,4	-1,1
Bouwnijverheid	1,6	0,9	-1,9	0,7	8,1	1,0	-1,3	1,0	-1,3
Diensten	2,9	2,0	-1,4	1,6	2,4	0,1	0,5	0,1	0,5
voornamelijk aan bedrijven verleend ²	3,5	2,2	-2,5	1,9	2,8	-0,5	0,1	-0,5	0,1
voornamelijk aan huishoudens verleend ³	1,4	1,4	1,1	0,9	1,5	1,6	1,4	1,6	1,4
Bruto binnenlands product	2,9	1,0	-2,8	2,3	1,8	-0,1	0,2	-0,1	0,2

Bron: INR.

1 Vwd: verbeterd voor de invloed van het aantal gewerkte dagen en andere kalendereffecten.

2 Nace-takken van G tot N

3 Nace-takken van O tot T

De toegevoegde waarde in de industrie is in 2013 gedaald met 1,1 %, een minder sterke daling dan in 2012 (-2,4 %). Het groeiritme in de bouwnijverheid viel terug van 1,0 % in 2012 tot -1,3 % in 2013.

De groei van de toegevoegde waarde in de diensten, ten slotte, vertoonde in 2013 een positieve groei van 0,5% een groei die hoger uitviel dan in 2012 (0,1 %). Zo steeg de toegevoegde waarde lichtjes in de voornamelijk aan bedrijven verleende diensten met 0,1 %. De daling die zich uitsluitend voordeed in de bedrijfstak "Handel, vervoer en horeca" werd daarin gecompenseerd door de stijging in de bedrijfstakken "Informatie en communicatie", "Verhuur en handel in onroerend goed", "Financiële dienstverlening" en "Zakelijke dienstverlening". Daarnaast steeg ook de toegevoegde waarde in de aan huishoudens verleende diensten, met 1,4 %. Voornamelijk de bedrijfstakken "Overheid en onderwijs" en "Gezondheids- en welzijnszorg" zorgden hier voor de forse stijging

3. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategorieën

De binnenlandse vraag ongerekend de voorraadwijzigingen nam in 2013 toe met 0,3 %. Deze stijging werd voornamelijk ondersteund door de consumptieve bestedingen van de private sector die toenamen met 0,8 %. Ook de publieke consumptie vertoonde een positieve groei (0,6 %). De bruto investeringen in vaste activa daarentegen liepen terug (-1,4%). Niet alleen de investeringen van de ondernemingen vertoonden een negatieve groei (-0,5 %), maar ook de investeringen door particulieren in woongebouwen en de overheidsinvesteringen namen fors af (-2,6 % respectievelijk -5,0 %).

Ook de buitenlandse vraag nam toe in 2013. De toename van het uitvoervolume van goederen en diensten bedroeg 1,9 % in 2013 tegenover 1,8 % in 2012. Deze toename van de uitvoer in 2013 was groter dan die van de invoer (1,4%) waardoor de netto-uitvoer van goederen en diensten bijdroeg tot de bbp-groei met 0,5 procentpunt. De bijdrage van de voorraadwijzigingen tot de groei van het bbp bedroeg -0,6 procentpunt in 2013 tegen 0,1 procentpunt in 2012.

TABEL 2 BESTEDING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT
(brutogegevens in volume, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	<i>p.m.</i> 2012 Vwd ¹	<i>p.m.</i> 2013 Vwd ¹
Consumptieve particuliere bestedingen	1,7	2,0	0,6	2,8	0,2	-0,3	0,8	-0,3	0,8
Consumptieve bestedingen van de overheid	1,9	2,7	1,9	0,7	0,4	1,7	0,6	1,7	0,6
Investerings in vaste activa	6,3	2,0	-8,4	-1,1	4,0	-2,0	-1,4	-2,0	-1,4
Investerings van de ondernemingen	8,2	4,2	-10,2	-3,1	7,3	-2,1	-0,5	-2,1	-0,5
Investerings in woongebouwen	3,3	-2,7	-8,6	3,6	-3,2	-3,2	-2,6	-3,2	-2,6
Overheidsinvesteringen	1,9	0,3	9,8	-2,2	5,4	2,5	-5,0	2,5	-5,0
Binnenlandse vraag (ongerekend voorraden)	2,7	2,2	-1,2	1,4	1,1	-0,1	0,3	-0,1	0,3
Voorraadwijzigingen ²	0,3	0,0	-1,1	0,3	0,9	-0,4	-0,6	-0,5	-0,6
Uitvoer van goederen en diensten	5,2	1,4	-9,4	8,1	6,4	1,8	1,9	1,8	1,9
Invoer van goederen en diensten	5,5	2,7	-8,8	7,5	6,8	1,3	1,3	1,3	1,4
Netto-uitvoer van goederen en diensten ²	0,0	-1,0	-0,6	0,6	-0,2	0,4	0,5	0,5	0,5
Bruto binnenlands product	2,9	1,0	-2,8	2,3	1,8	-0,1	0,2	-0,1	0,2

Bron: INR.

- 1 Vwd: verbeterd voor de invloed van het aantal gewerkte dagen en andere kalendereffecten.
2 Bijdrage tot de bbp-groei.

4. Arbeidsmarkt

De werkgelegenheid uitgedrukt in aantal personen ging er in 2013 licht op achteruit aangezien 9 700 banen verdwenen (-0,2 %), terwijl in 2012 een beperkte stijging werd opgetekend dankzij de creatie van 9 400 arbeidsplaatsen (+0,2 %).

De loontrekkenden vertonen een nettobanenverlies: de jaar-op-jaar groei kwam in 2012 uit op nul en in 2013 werd hij negatief (-0,4 %). De zelfstandige terwerkstelling bleek ietwat minder gevoelig voor de teruggang van de economische bedrijvigheid en nam in 2013 nog met 0,9 % toe.

TABEL 3 WERKGELEGENHEID EN ARBEIDSVOLUME¹
(bruto gegevens, veranderingen t.o.v. het voorgaande jaar)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Veranderingen in duizenden personen:</i>							
Totale binnenlandse werkgelegenheid	71,2	78,7	-8,8	30,2	63,4	9,4	-9,7
Loontrekkenden	64,6	68,7	-13,3	23,9	53,7	0,5	-16,3
Zelfstandigen	6,6	10,0	4,5	6,3	9,7	8,9	6,6
<i>Veranderingen in procenten:</i>							
Totale binnenlandse werkgelegenheid	1,7	1,8	-0,2	0,7	1,4	0,2	-0,2
Loontrekkenden	1,8	1,9	-0,4	0,6	1,4	0,0	-0,4
Zelfstandigen	1,0	1,4	0,6	0,9	1,3	1,2	0,9
Arbeidsvolume van de loontrekkenden	2,0	1,6	-1,9	0,9	1,8	0,0	-0,6

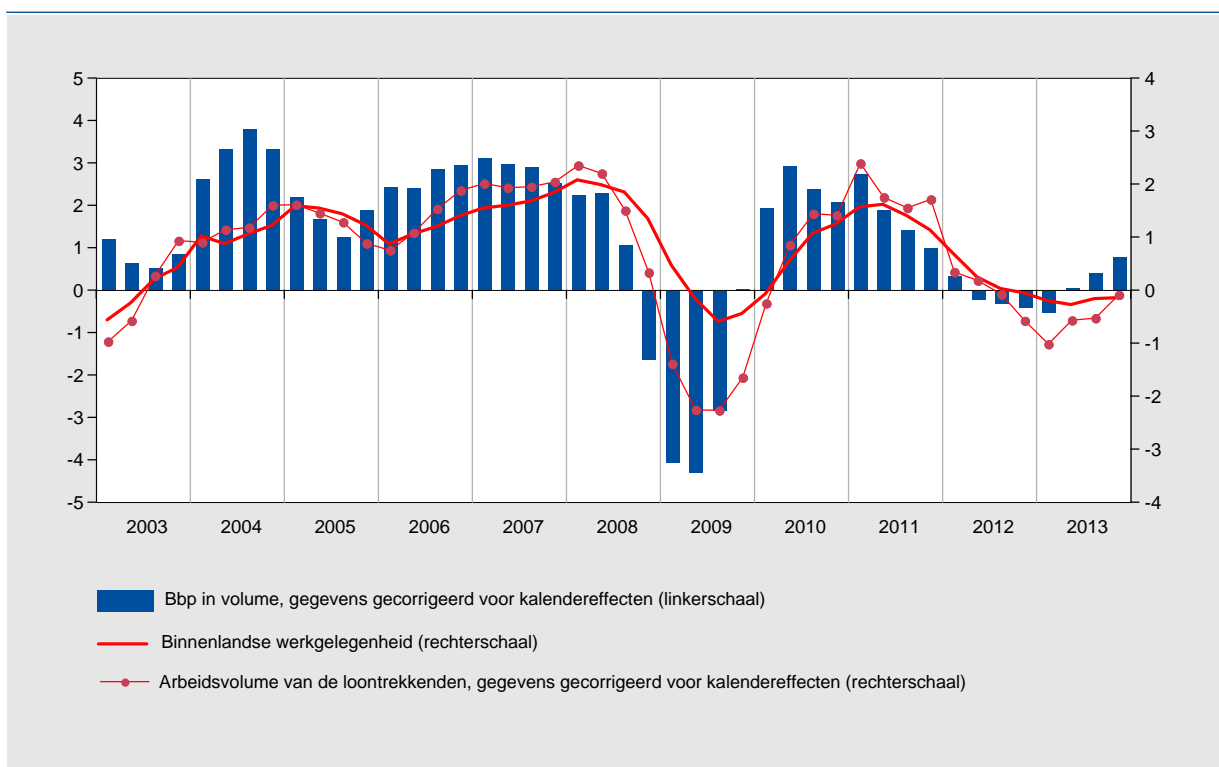
Bron: INR.

- 1 De werkgelegenheidsgegevens in aantal personen zijn niet beïnvloed door het aantal gewerkte dagen, en worden bijgevolg steeds in bruto termen verstrekt. De gewerkte uren daarentegen ondervinden een quasi proportionele invloed van het aantal gewerkte dagen en worden dus steeds gecorrigeerd voor kalenderinvloeden.

Deze totaalbedragen verhullen evenwel enkele uiteenlopende ontwikkelingen. Zo werd 2013 gekenmerkt door een nettobanenverlies in de industrie en in de bouw. De dienstensector liet daarentegen nog een nettobanengroei optekenen, met name in de bedrijfstakken 'Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten en administratieve en ondersteunende diensten' en 'Gezondheids- en welzijnszorg'. De werkgelegenheid nam evenwel af in de bedrijfstakken 'Groot- en kleinhandel, vervoer, horeca' en 'Administratie en onderwijs'.

In de loop van 2013 slonk ook het arbeidsvolume van de loontrekkenden. De daling was het duidelijkst in het eerste kwartaal. Tijdens de drie daaropvolgende kwartalen zwakte de daling geleidelijk af, om gemiddeld voor 2013 uit te komen op een jaargroei ten belope van -0,6 %.

GRAFIEK 2   **BBP EN ARBEIDSMARKT**
(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

Bron: INR

De groei van de totale loonkost, die hoofdzakelijk toe te schrijven is aan de groei van de brutolonen, is in 2013 fors vertraagd, zowel in de economie in haar geheel beschouwd als in de private sector. Voor de economie als geheel bedroeg de groei 1,9 % (tegen 3,7 % in 2012) bij respectievelijk 1,4 % (tegen 3,7 % in 2012) in de private sector.

De vertraging van de groei wordt voornamelijk verklaard door de sterke terugval van het arbeidsvolume, namelijk van een nulgroei in 2012 tot een daling met 0,6 % in 2013 voor de economie in haar geheel, en door de uurloonkosten die met slechts 2,5% stegen tegen 3,8 % in 2012. Deze laatste ontwikkeling is toe te schrijven aan het feit dat de brutolonen per uur in 2013 met slechts 2,2 % toenamen.

Om de effecten van de conventionele verhogingen te kunnen onderscheiden van de andere bestanddelen van de loonkosten, mag alleen de private sector in aanmerking worden genomen. De brutolonen per uur zijn er met 2,0 % gestegen overeenkomstig de groei van de conventionele brutolonen per uur die de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg in de overeenkomsten vaststelde.

TABEL 4

LOONKOSTEN

(brutocijfers, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	<i>p.m.</i> 2012 Vwd ¹	<i>p.m.</i> 2013 Vwd ¹
TOTALE ECONOMIE									
Loonmassa	5,3	5,5	0,8	2,0	4,6	3,7	1,9	3,7	1,9
Brutolonen	4,6	5,4	0,2	1,9	4,6	3,7	1,6	3,6	1,6
Loonkost per uur	3,2	3,8	2,7	1,1	2,7	3,8	2,5	3,7	2,4
Bruto-uurlonen	2,6	3,7	2,1	1,0	2,7	3,7	2,2	3,7	2,2
PRIVATE SECTOR²									
Loonmassa	5,6	5,5	-0,2	1,8	4,7	3,7	1,4	3,6	1,4
Brutolonen	4,9	5,3	-0,6	1,8	5,0	3,8	1,4	3,7	1,4
Loonkost per uur	3,3	3,7	2,7	0,9	2,3	3,8	2,0	3,7	2,0
Bruto-uurlonen	2,6	3,6	2,2	0,9	2,6	3,8	2,0	3,8	2,0
<i>pm conventionele brutolonen</i>	1,9	3,5	2,6	0,6	2,7	3,0	2,0		

Bronnen: INR, NBB, FOD Werkgelegenheid, arbeid en sociaal overleg (WASO).

1 Vwd :verbeterd voor de invloed van het aantal gewerkte dagen en andere kalendereffecten

2. De private sector is gedefinieerd als totale economie (S.1) buiten overheidssector (S.13), behalve in 2012 waar die laatste is benaderd door het gebruik van de tak «Overheid en onderwijs».

Tabellen

1 OORSPRONG VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE PER BEDRIJFSTAK

1.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Landbouw, bosbouw en visserij	2.729	2.106	2.418	2.488	2.077	2.050	2.458	2.061	2.488	2.691
Nijverheid en energie	51.245	52.188	54.050	55.875	55.370	50.183	53.546	54.094	53.445	53.109
Bouwnijverheid	13.192	13.707	15.323	16.636	17.996	17.750	17.957	19.514	19.748	19.619
Diensten										
Handel, vervoer en horeca	53.656	56.431	58.505	62.093	63.984	61.380	63.564	66.032	66.585	67.555
Informatie en communicatie	10.820	11.231	11.698	12.380	12.875	13.061	13.221	13.645	13.934	14.137
Financiële dienstverlening	15.860	16.139	16.546	16.757	16.389	18.634	21.022	21.712	21.700	22.087
Verhuur en handel van onroerend goed	23.372	24.995	26.678	28.367	29.466	28.340	28.831	29.693	30.057	30.476
Zakelijke dienstverlening	30.179	32.067	34.512	37.314	39.990	39.169	40.408	43.111	43.892	45.003
Overheid en onderwijs	35.529	37.484	39.305	40.957	43.322	44.750	46.170	48.131	50.116	51.942
Gezondheids- en welzijnszorg	17.691	18.493	19.298	20.404	21.914	23.168	23.898	25.261	26.472	27.630
Cultuur, recreatie, overige diensten	5.351	5.590	5.806	6.038	6.287	6.234	6.455	6.749	6.888	7.163
Productgebonden belastingen min subsidies	31.665	33.006	34.691	36.505	36.705	35.951	38.262	39.256	40.528	41.282
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	291.287	303.435	318.829	335.815	346.375	340.669	355.791	369.258	375.852	382.692

1.2 RAMINGEN IN KETTINGEURO'S (REFERENTIEJAAR 2011)

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Landbouw, bosbouw en visserij	2.025	1.777	1.963	1.940	2.016	2.014	2.101	2.061	2.109	2.142
Nijverheid en energie	54.875	55.110	55.877	57.714	57.669	52.082	54.740	54.094	52.793	52.211
Bouwnijverheid	15.667	16.368	17.832	18.117	18.273	17.933	18.056	19.514	19.709	19.458
Diensten										
Handel, vervoer en horeca	62.254	62.127	62.379	65.414	66.125	63.406	64.653	66.032	65.313	64.728
Informatie en communicatie	11.886	11.895	12.247	12.651	13.076	13.320	13.180	13.645	13.683	13.729
Financiële dienstverlening	18.440	19.062	20.915	20.536	20.649	20.508	21.480	21.712	21.634	21.980
Verhuur en handel van onroerend goed	27.709	27.601	27.926	28.083	28.699	28.511	29.021	29.693	29.580	29.601
Zakelijke dienstverlening	32.556	35.755	37.797	40.126	41.944	40.521	41.152	43.111	43.057	43.417
Overheid en onderwijs	44.789	45.507	46.211	46.618	47.035	47.195	47.761	48.131	48.724	49.535
Gezondheids- en welzijnszorg	22.395	22.554	22.594	23.205	23.659	24.637	24.631	25.261	25.910	26.134
Cultuur, recreatie, overige diensten	6.160	6.293	6.454	6.522	6.747	6.444	6.553	6.749	6.792	6.923
Productgebonden belastingen min subsidies	37.447	38.045	39.089	40.287	38.786	38.027	39.601	39.256	39.424	39.596
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	336.130	342.016	351.136	361.260	364.819	354.602	362.892	369.258	368.727	369.452

1.3 BIJDRAGEN TOT DE VOLUMEVERANDERING VAN HET BBP T.O.V. DEZELFDE PERIODE VAN HET VOORGAANDE JAAR

(bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak - bruto kwartaalgegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Landbouw, bosbouw en visserij	0,0	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nijverheid en energie	0,6	0,1	0,2	0,6	0,0	-1,5	0,8	-0,2	-0,4	-0,2
Bouwnijverheid	0,3	0,2	0,4	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,4	0,1	-0,1
Diensten	1,6	1,4	1,7	1,9	1,3	-0,9	1,1	1,6	0,1	0,4
Handel, vervoer en horeca	0,2	0,0	0,1	0,9	0,2	-0,8	0,4	0,4	-0,2	-0,2
Informatie en communicatie	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Financiële dienstverlening	0,5	0,2	0,5	-0,1	0,0	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1
Verhuur en handel van onroerend goed	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	-0,1	0,1	0,2	0,0	0,0
Zakelijke dienstverlening	0,3	1,0	0,6	0,7	0,5	-0,4	0,2	0,5	0,0	0,1
Overheid en onderwijs	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,2	0,2
Gezondheids- en welzijnszorg	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,3	0,0	0,2	0,2	0,1
Cultuur, recreatie, overige diensten	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Productgebonden belastingen min subsidies	0,8	0,2	0,3	0,3	-0,4	-0,2	0,4	-0,1	0,0	0,0
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	3,3	1,8	2,7	2,9	1,0	-2,8	2,3	1,8	-0,1	0,2

2 BESTEDING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN

2.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	150.454	156.153	163.590	171.080	180.174	179.810	188.455	194.667	198.898	202.963
Consumptieve bestedingen van de overheid	65.654	68.797	71.510	74.668	80.095	84.167	86.311	90.174	93.969	96.500
Bruto binnenlandse kapitaalvorming										
Bruto kapitaalvorming	57.849	62.685	66.710	72.881	77.286	70.895	71.504	76.395	76.431	76.067
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	38.350	40.340	42.269	46.659	49.886	44.743	44.245	48.928	48.751	48.912
Bruto-investeringen in woongebouwen ²	14.892	17.277	19.439	20.986	22.000	20.358	21.436	21.064	21.029	20.863
Bruto-investeringen van de overheid	4.607	5.068	5.002	5.237	5.401	5.794	5.823	6.403	6.651	6.293
Voorraadverandering	3.018	3.865	4.867	4.281	5.857	-3.424	2.016	4.959	2.406	484
Netto-uitvoer van goederen en diensten (uitvoer - invoer)	14.313	11.935	12.152	12.905	2.963	9.220	7.504	3.063	4.147	6.677
Totale uitvoer	221.194	238.737	257.498	277.203	292.446	251.035	283.965	313.811	323.734	328.577
Totale invoer	206.881	226.802	245.346	264.298	289.483	241.814	276.461	310.748	319.587	321.900
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	291.287	303.435	318.829	335.815	346.375	340.669	355.791	369.258	375.852	382.692

¹ Consumptieve bestedingen van de huishoudens en de instellingen zonder winstoogmerk (IZW's).

² Renovatiewerken, registratierechten en kosten van notariële akten inbegrepen.

2.2 RAMINGEN IN KETTINGEURO'S (REFERENTIEJAAR 2011)

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	176.276	178.154	181.192	184.239	187.915	188.952	194.228	194.667	194.172	195.791
Consumptieve bestedingen van de overheid	82.169	82.819	83.625	85.185	87.494	89.186	89.785	90.174	91.711	92.299
Bruto binnenlandse kapitaalvorming										
Bruto kapitaalvorming	68.548	72.959	74.824	79.520	81.071	74.298	73.466	76.395	74.850	73.772
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	43.677	45.626	46.528	50.327	52.454	47.090	45.609	48.928	47.889	47.666
Bruto-investeringen in woongebouwen ²	19.376	21.458	22.841	23.596	22.962	20.993	21.758	21.064	20.395	19.866
Bruto-investeringen van de overheid	5.414	5.896	5.537	5.640	5.655	6.212	6.073	6.403	6.566	6.238
Voorraadverandering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto-uitvoer van goederen en diensten (uitvoer - invoer)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale uitvoer	258.086	267.901	282.498	297.081	301.168	272.964	294.981	313.811	319.528	325.622
Totale invoer	248.309	260.792	273.870	288.865	296.747	270.707	291.074	310.748	314.853	318.998
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	336.130	342.016	351.136	361.260	364.819	354.602	362.892	369.258	368.727	369.452

¹ Consumptieve bestedingen van de huishoudens en de instellingen zonder winstoogmerk (IZW's).

² Renovatiewerken, registratierechten en kosten van notariële akten inbegrepen.

2.3 BIJDRAGEN TOT DE VOLUMEVERANDERING VAN HET BBP T.O.V. DEZELFDE PERIODE VAN HET VOORGAANDE JAAR

(belangrijkste bestedingscategorieën - bruto kwartaalgegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	0,9	0,6	0,9	0,9	1,0	0,3	1,5	0,1	-0,1	0,4
Consumptieve bestedingen van de overheid	0,3	0,2	0,2	0,4	0,6	0,4	0,2	0,1	0,4	0,2
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	1,8	1,7	1,0	1,6	0,4	-3,0	0,1	1,7	-0,9	-0,9
Bruto kapitaalvorming	1,5	1,3	0,5	1,3	0,4	-1,9	-0,2	0,8	-0,4	-0,3
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	1,1	0,6	0,3	1,1	0,6	-1,5	-0,4	0,9	-0,3	-0,1
Bruto-investeringen in woongebouwen	0,4	0,5	0,4	0,2	-0,2	-0,5	0,2	-0,2	-0,2	-0,1
Bruto-investeringen van de overheid	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	-0,1
Voorraadverandering	0,3	0,4	0,5	0,3	0,0	-1,1	0,3	0,9	-0,4	-0,6
Netto-uitvoer van goederen en diensten	0,3	-0,7	0,5	0,0	-1,0	-0,6	0,6	-0,2	0,4	0,5
Totale uitvoer	4,5	2,9	4,3	4,2	1,1	-7,9	5,9	5,1	1,5	1,6
Totale invoer	4,2	3,6	3,7	4,2	2,1	-7,3	5,3	5,3	1,1	1,1
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	3,3	1,8	2,7	2,9	1,0	-2,8	2,3	1,8	-0,1	0,2

¹ Consumptieve bestedingen van de gezinshuishoudingen en de instellingen zonder winstoogmerk (IZW's).

3 VERDELING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BELANGRIJKSTE INKOMENSCATEGORIEËN, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Beloning van werknemers	147.333	152.328	159.652	168.043	177.277	178.683	182.291	190.596	197.727	201.450
Lonen	108.929	113.001	118.375	123.879	130.530	130.803	133.243	139.403	144.495	146.835
Sociale premies	38.404	39.327	41.276	44.164	46.747	47.880	49.048	51.193	53.232	54.616
Bruto exploitatieoverschot en bruto gemengd inkomen ¹	109.140	115.807	122.127	130.360	131.715	125.953	136.142	141.147	138.515	140.812
Netto belastingen op productie en invoer	34.815	35.300	37.051	37.412	37.383	36.033	37.358	37.515	39.611	40.430
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	291.287	303.435	318.829	335.815	346.375	340.669	355.791	369.258	375.852	382.692

¹ Met inbegrip van het verbruik van vaste activa (afschrijvingen).

4 BESCHIKBAAR INKOMEN, BESPARINGEN EN VORDERINGENOVERSCHOT OF -TEKORT, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	291.287	303.435	318.829	335.815	346.375	340.669	355.791	369.258	375.852	382.692
Saldo van de primaire inkomens van/naar het buitenland	3.218	1.988	2.724	3.366	4.968	-2.131	6.213	3.438	994	-533
Bruto nationaal inkomen	294.505	305.423	321.554	339.181	351.342	338.538	362.004	372.696	376.846	382.159
Verbruik van vaste activa	45.125	47.577	51.034	53.971	57.226	58.966	61.291	64.325	67.625	69.977
Netto nationaal inkomen	249.380	257.846	270.519	285.209	294.116	279.572	300.713	308.371	309.222	312.182
Saldo van de inkomensoverdrachten van/naar het buitenland	-4.350	-4.181	-4.120	-3.080	-4.247	-4.729	-4.417	-4.812	-6.027	-7.211
Netto nationaal beschikbaar inkomen	245.030	253.665	266.399	282.130	289.869	274.843	296.296	303.559	303.195	304.971
Nationale consumptie	216.108	224.950	235.100	245.748	260.268	263.977	274.766	284.841	292.867	299.464
Netto nationale besparingen	28.923	28.715	31.300	36.382	29.601	10.866	21.530	18.718	10.328	5.508
Investerings in vaste activa	57.849	62.685	66.710	72.881	77.286	70.895	71.504	76.395	76.431	76.067
Voorraadverandering	3.018	3.864	4.867	4.281	5.857	-3.424	2.016	4.959	2.407	484
Saldo van de kapitaaltransacties met het buitenland	-53	-161	-74	-200	-180	-203	-291	-466	2.303	-212
Vorderingenoverschot (+)/-tekort (-) van de totale economie	13.024	9.426	10.747	12.097	2.147	961	8.858	1.136	1.302	-1.315

5 ARBEIDSMARKTSTATISTIEKEN

5.1 VERDELING VAN DE BELONING VAN WERKNEMERS PER BEDRIJFSTAK

(binnenlands concept, miljoenen euro's, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Landbouw, bosbouw en visserij	302	302	315	335	351	381	395	432	459	475
Nijverheid en energie	31.380	31.507	32.444	33.861	34.734	32.879	33.289	34.099	34.781	34.918
Bouwnijverheid	7.212	7.370	7.958	8.496	9.067	9.249	9.300	10.092	10.332	10.206
Diensten	108.440	113.149	118.935	125.352	133.125	136.175	139.307	145.973	152.155	155.852
Handel, vervoer en horeca	30.631	31.472	32.980	34.771	36.804	37.494	37.877	39.422	41.176	41.562
Informatie en communicatie	5.603	5.690	5.936	6.293	6.695	6.856	6.753	6.925	7.219	7.354
Financiële dienstverlening	8.717	8.924	9.197	9.668	9.925	9.827	9.734	10.176	10.481	10.921
Verhuur en handel van onroerend goed	592	629	617	677	731	758	771	813	860	905
Zakelijke dienstverlening	13.603	14.427	15.787	17.218	18.674	18.337	19.154	20.545	21.437	21.493
Overheid en onderwijs	32.949	34.730	36.311	37.777	39.973	41.465	42.640	44.488	46.243	47.839
Gezondheids- en welzijnszorg	12.838	13.614	14.282	14.988	16.067	17.040	17.867	18.925	19.944	20.845
Cultuur, recreatie, overige diensten	3.507	3.663	3.825	3.961	4.255	4.398	4.512	4.679	4.796	4.934
Totale beloning van werknemers	147.333	152.328	159.652	168.043	177.277	178.683	182.291	190.596	197.727	201.450

5.2 NATIONALE WERKGELEGENHEID: AANTAL ZELFSTANDIGEN EN WERKNEMERS

(duizenden personen, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zelfstandigen	691,7	694,6	699,0	705,7	715,7	720,2	726,4	736,1	745,0	751,6
Werknemers	3.583,7	3.642,4	3.687,7	3.754,0	3.823,2	3.811,0	3.835,7	3.889,3	3.891,0	3.874,8
Totaal aantal werkzame personen	4.275,4	4.337,0	4.386,7	4.459,7	4.538,8	4.531,1	4.562,2	4.625,4	4.635,9	4.626,5

5.3 BINNENLANDSE WERKGELEGENHEID: VERDELING VAN HET AANTAL WERKZAME PERSONEN PER BEDRIJFSTAK

(duizenden personen, bruto gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Landbouw, bosbouw en visserij	75,6	74,9	73,1	70,7	69,2	67,2	64,0	61,3	59,6	58,3
Nijverheid en energie	648,3	642,6	638,3	636,9	637,5	610,0	591,1	588,9	583,0	570,5
Bouwnijverheid	238,3	242,0	252,3	262,0	268,7	270,5	273,1	279,6	281,1	276,8
Diensten	3.241,7	3.304,4	3.347,7	3.413,0	3.485,9	3.504,8	3.554,5	3.616,2	3.631,8	3.640,2
Handel, vervoer en horeca	979,1	985,9	984,0	994,3	1.003,1	990,7	990,5	997,0	991,0	980,8
Informatie en communicatie	95,5	98,7	101,4	104,7	108,1	107,9	106,5	107,1	107,8	107,3
Financiële dienstverlening	142,9	142,5	142,4	143,1	139,6	138,7	137,2	137,8	137,1	139,6
Verhuur en handel van onroerend goed	21,7	22,1	20,2	20,5	21,4	22,8	23,4	24,1	24,5	24,9
Zakelijke dienstverlening	600,2	624,6	656,5	693,0	732,2	737,3	766,0	794,8	807,3	813,0
Overheid en onderwijs	746,9	761,0	767,1	774,2	784,5	798,6	805,7	810,0	809,8	809,6
Gezondheids- en welzijnszorg	446,7	460,1	470,8	481,8	494,4	509,3	529,2	546,5	557,8	567,4
Cultuur, recreatie, overige diensten	208,6	209,4	205,4	201,4	202,6	199,5	196,1	198,9	196,5	197,5
Totale binnenlandse werkgelegenheid	4.203,8	4.263,9	4.311,4	4.382,6	4.461,3	4.452,5	4.482,7	4.546,0	4.555,4	4.545,8

5.4 ARBEIDSVOLUME PER BEDRIJFSTAK: WERKNEMERS

(miljoenen uren, voor kalendereffecten gezuiverde gegevens)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Landbouw, bosbouw en visserij	23,4	23,4	25,7	26,3	27,3	28,4	29,2	30,7	30,7	31,1
Nijverheid en energie	971,4	959,5	957,8	957,8	949,7	872,6	864,2	868,4	857,9	841,0
Bouwnijverheid	277,7	277,6	292,2	304,0	312,2	307,4	305,7	325,2	319,4	309,5
Diensten	3.829,9	3.908,3	3.961,1	4.052,6	4.136,3	4.114,5	4.169,5	4.243,7	4.258,0	4.254,2
Handel, vervoer en horeca	1.161,9	1.169,7	1.181,4	1.209,7	1.229,7	1.212,7	1.212,2	1.226,2	1.226,5	1.215,5
Informatie en communicatie	143,7	147,2	151,2	155,7	159,5	160,0	155,7	155,1	157,0	156,9
Financiële dienstverlening	194,5	195,4	195,0	197,2	193,5	191,4	188,7	190,1	190,0	194,4
Verhuur en handel van onroerend goed	25,5	26,2	24,2	24,5	25,7	27,1	27,3	28,1	28,6	29,2
Zakelijke dienstverlening	528,4	554,5	583,7	620,0	653,1	623,8	657,7	690,2	692,7	686,4
Overheid en onderwijs	1.068,8	1.089,6	1.094,0	1.107,0	1.121,9	1.138,0	1.148,8	1.152,9	1.154,2	1.151,0
Gezondheids- en welzijnszorg	488,0	504,9	516,2	527,4	541,3	555,8	579,2	599,0	611,6	622,9
Cultuur, recreatie, overige diensten	219,1	221,0	215,5	211,2	211,5	205,7	199,8	202,1	197,4	198,0
Totaal aantal uren	5.102,3	5.168,9	5.236,8	5.340,7	5.425,6	5.322,8	5.368,6	5.467,9	5.466,0	5.435,8

Publicaties van het INR - Contactpersonen

Het Instituut voor de nationale rekeningen publiceert naast de belangrijkste aggregaten nog andere cijfers uit de nationale en regionale rekeningen. De overgrote meerderheid van de gegevens zijn beschikbaar in pdf-formaat via de link:

<http://www.nbb.be/doc/DQ/N/planningPapPub.htm>

De cijfergegevens kunnen worden opgevraagd via de interactieve databank Belgostat Online. Hieronder volgt per publicatie een korte beschrijving.

1. Gedetailleerde nationale rekeningen

De publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen verschijnt eind september. Zij bestaat uit gedetailleerde tabellen met de samenstelling en verdeling van het binnenlands product, de productie en inkomensvormingsrekening alsook de belangrijkste bestedingscomponenten, de sectorrekeningen, de kapitaalgoederenvoorraad en de werkgelegenheid.

2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaarrekeningen

De kwartaalrekeningen bevatten de eerste ramingen van de voornaamste nationale aggregaten. Zij verschijnen vier maal per jaar, 120 dagen na het verloop van het kwartaal waarop de rekeningen betrekking hebben. Samen met de resultaten van het vierde kwartaal verschijnt de eerste schatting van de jaarrekeningen, die grotendeels gebaseerd is op de kwartaalrekeningen.

In de kwartaalrekeningen, die consistent zijn met de nationale jaarrekeningen, worden de belangrijkste aggregaten uit zowel het bestedings-, inkomens- als productieoogpunt gepresenteerd. Zij bevatten ook de voornaamste saldi uit de sectorrekeningen. Ook de werkgelegenheid, het arbeidsvolume van de loontrekkenden en de beloning van werknemers per bedrijfstak wordt geschat.

Teneinde zo snel mogelijk cijfers betreffende het meest recente kwartaal ter beschikking te stellen, verschijnt reeds na 30 dagen een flash-raming van de bbp-groei (zowat 50 dagen in het geval van het vierde kwartaal). Deze wordt wel niet opgesplitst naar de verschillende deelcomponenten van het bbp. Een eerste raming van deze opsplitsing en van de andere aggregaten van de economie wordt 70 dagen na het einde van het kwartaal verspreid.

3. Rekeningen van de institutionele sectoren

De jaarrekeningen van de institutionele sectoren zijn opgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen (cf. punt 1). Eind september worden ze uitgebracht via de database van de Nationale Bank van België, Belgostat Online.

De complete rekeningenreeks voor de niet-financiële vennootschappen wordt gepubliceerd. De institutionele sectoren bestaan uit de niet-financiële vennootschappen, de financiële instellingen (en subsectoren), de overheid, de huishoudens, de IZW's t.b.v. huishoudens en het buitenland (en subsectoren).

De kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren worden vier maal per jaar verspreid, ongeveer 105 dagen na het einde van het kwartaal waarop zij betrekking hebben. Deze kwartaalrekeningen zijn in overeenstemming met hun jaarlijks equivalent (zie hierboven), maar zijn minder gedetailleerd. De focus ligt op de meest relevante aggregaten, in het bijzonder door middel van sleutelindicatoren en componenten. Deze rekeningen bevatten eveneens de kwartaalrekeningen van de overheid die tot oktober 2010 werden opgenomen in de publicatie van de kwartaalrekeningen over de voornaamste nationale aggregaten.

4. Rekeningen van de overheid

De kwartaalrekeningen van de overheid worden samen met de rekeningen van de institutionele sectoren verspreid (zie punt 3).

Jaarlijks worden twee ramingen van de jaarrekeningen van de overheid opgesteld, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België.

In de maand april volgend op het referentiejaar wordt een eerste raming gepubliceerd in de vorm van tabellen van ontvangsten en uitgaven van de overheid.

De tweede raming, die in de maand september wordt verspreid, omvat de volledige rekeningen van de overheid en haar subsectoren. Die versie bevat de gegevens die nodig zijn voor de analyse van de overheidsfinanciën en hun verhouding tot de rest van de economie. Deze rekeningen worden overgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen.

5. Aanbod- en gebruikstabellen

Op het einde van ieder jaar verschijnen de aanbod- en gebruikstabellen. Zij geven een beeld van de structuur van de productiekosten, van het inkomen dat wordt gegenereerd in het productieproces en van de goederen- en dienstenstromen die ofwel uit binnenlandse productie voortvloeien ofwel het resultaat zijn van in- en uitvoer.

6. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens

Op het einde van ieder jaar verschijnen de jaarlijkse regionale rekeningen. Zij verdelen per gewest, provincie en arrondissement meerdere variabelen uit de nationale rekeningen, waarmee ze volledig consistent zijn.

Naast de regionale bruto toegevoegde waarde en beloning van werknemers, bevat de publicatie ook de geregionaliseerde gegevens over het aantal werkzame personen en over de bruto

investeringen in vaste activa. Ook de regionale cijfers met betrekking tot de rekening van de huishoudens maken deel uit van het geheel. Wat dit laatste betreft, gaat het om de belangrijkste variabelen uit de rekening voor de bestemming van de primaire inkomens (beloning van werknemers en inkomen uit vermogen) en de secundaire inkomensverdeling (belastingen, sociale bijdragen en uitkeringen en beschikbaar inkomen).

7. Historische reeksen

In oktober 2002 werden de historische reeksen van de nationale rekeningen volgens het ESR1995 gepubliceerd.

De historische reeksen, die de periode 1970-1995 bestrijken, omvatten:

- de samenstelling van het bruto binnenlands product vanuit de drie invalshoeken van de nationale rekeningen tegen lopende prijzen tegen de prijzen van 1995;
- de toegevoegde waarde per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995;
- de beloning van werknemers per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen;
- de finale consumptie van de huishoudens per product (16 producten) tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995;
- de sectorrekeningen;
- de kapitaalgoederenvoorraad en investeringen tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995.

Met uitzondering van de overheidsrekening, die voor de periode vanaf 1970 volgens het ESR1995 werd opgesteld, werden de sectorrekeningen slechts tot 1985 geretropoleerd. Het grootste deel van de belangrijkste informatiebronnen voor de financiële en niet-financiële ondernemingen is immers pas vanaf dat jaar beschikbaar. De rekening van de financiële vennootschappen werd overigens niet geretropoleerd naar subsectoren.

8. Contactpersonen

Methodologie

Geert Detombe   Tel. +32 2 221 30 40   Fax +32 2 221 32 30
e-mail: geert.detombe@nbb.be

Productieoptiek van het bbp en aanbod- en gebruikstabellen

Hans De Dyn   Tel. +32 2 221 30 38   Fax +32 2 221 31 43
e-mail: hans.dedyn@nbb.be

Bestedingsoptiek van het bbp en kapitaalgoederenvoorraad

Isabelle Brumagne   Tel. +32 2 221 28 77   Fax +32 2 221 32 30
e-mail: isabelle.brumagne@nbb.be

Sectorrekeningen en satellietrekeningen van de IZW's

Marie Vander Donckt   Tel. +32 2 221 36 50   Fax +32 2 221 32 30
e-mail: marie.vanderdonckt@nbb.be

Rekeningen van de overheid

Claude Modart   Tel. +32 2 221 30 26   Fax +32 2 221 32 30
e-mail: claudemodart@nbb.be

Kwartaalrekeningen, flashraming en arbeidsmarkt

Yannick Rombauts   Tel. +32 2 221 26 93   Fax +32 2 221 31 43
e-mail: yannick.rombauts@nbb.be

Regionale rekeningen

Monica Maesele   Tel. +32 2 221 30 28   Fax +32 2 221 31 43
e-mail: monica.maesele@nbb.be

Verspreiding van de reeksen (online consultaties)

Kristof Segers   Tél. +32 2 221 38 70   Fax +32 2 221 32 30
e-mail : kristof.segers@nbb.be

Algemene opmerkingen

In een aantal tabellen zijn de totalen, ten gevolge van afrondingen, niet steeds gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Nationale Bank van België (<http://www.nbb.be/app/cal/N/calthema.htm>) bevat de publicatiekalender van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR.

In uitvoering van de SDDS-verplichting (IMF's Special Data Dissemination Standard) zijn ook alle statistieken die deel uitmaken van de SDDS in de kalender opgenomen. Publicatiedata zijn overgenomen van de instelling die de statistiek opstelt; sommige onder hen publiceren via hun eigen verspreidingskanalen ruimere kalenders over hun statistieken dan die vermeld op de website van de Bank.

Conventionele tekens

r	raming
v	voorlopig
-	het gegeven bestaat niet of heeft geen zin
n.	niet beschikbaar
p.m.	pro memorie
0 ou 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Lijst van afkortingen

BBP	Bruto binnenlands product
BNP	Bruto nationaal product
BHG	Brussel Hoofdstedelijk Gewest
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
DG	Duitse Gemeenschap
EBA	Eenmalige bevrijdende aangifte
EGKS	Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal
ESR	Europees systeem van nationale en regionale rekeningen
EU	Europese Unie
FG	Franse gemeenschap
IMF	Internationaal Monetair Fonds
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
IZW	Instelling zonder winstoogmerk
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
SDDS	Special Data Dissemination Standard (IMF)
VG	Vlaamse Gewest
VG	Vlaamse Gemeenschap
Vwd	Verbeterd voor de invloed van het aantal gewerkte dagen en andere kalendereffecten ¹
WG	Waalse Gewest

¹ Andere kalendereffecten zijn bijvoorbeeld deze veroorzaakt door de verschillende samenstellingen van de week, tengevolge van het aantal dagen weekend en het aantal werkdagen.

Bestellingen

Op de internetsite van de Nationale Bank van België, via de rubriek "e-service", kan u een gratis e-mailabonnement nemen op deze statistische publicatie. Deze wordt u dan automatisch op de publicatiedatum via e-mail toegezonden.

Via de rubriek "Print-on-demand" kan u tegen betaling een papieren versie van deze publicatie bestellen.

(<http://www.nbb.be/pub/stats/stats.htm?l=nl&tab=Publications>)

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen kan terecht bij de dienst nationale & regionale rekeningen en conjunctuur van de Nationale Bank van België.

Tel. +32 2 221 44 08 - Fax +32 2 221 32 30

nationalaccounts@nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Rudi Acx

Chef van het departement Algemene statistiek

Nationale Bank van België

Naamloze vennootschap

RPR Brussel - Ondernemingsnummer: 0203.201.340

Maatschappelijke zetel: de Berlaimontlaan 14 - BE-1000 Brussel

www.nbb.be

© Illustraties: Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek

Omslag: NBB AG - Prepress & Image

Gepubliceerd in april 2014